ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΕΤΟΣ Α΄. Ἀθῆναι, τῇ 15 Ἰανουαρίου 1899. ΑΡΙΘ. 24.

Ο ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΗΣ

— Βλέπεις, Φρόσω μου, τὸ μελανὸ ἐκεῖνο συννεφάκι, ποῦ ἀγάλια-ἀγάλια ἔρχεται ἀπ' τῆς Χιλῆς τὰ μέρη κι' ὅσο ἀναιβαίνει 'ς τὸν γαλάζιο οὐρανό, μεγαλώνει ὁλοένα; Εἶναι ὁ μαῦρος δαίμονας τῆς τρικυμίας... Ἔρχεται.

— Μὰ πῶς τὸ καταλαβαίνεις, Φώτη; Εἶναι πόσο ὥμορφος καιρός. Ἡ θάλασσα κοιμᾶται γελαστὴ καὶ ὀνειρεύεται. Φωτοβολᾷ μεσουρανῆς ὁ ἥλιος, 'ς ἀν διαμαντένιος πολυέλαιος. Ἄκουσε! 'Σ τὴν ἀμμουδιὰ θαρρεῖς πῶς τραγουδεῖ ἐρωτευμένο τοῦ πελάγου τὸ στοιχειό. Ἰδὲς πῶς βολταζάρει ἐκεῖ κάτου τὸ μικρὸ ἐκεῖνο καραβάκι! Πῶς φουσκώνει τὰ πανιά του γλυκόδροσος ὁ μπάτης! Παντοῦ καλοκαιριά. Ὅλα γελοῦν καὶ χαίρονται. Κ' ἐσὺ μοῦ λὲς πῶς ἐκεῖνο τὸ συννεφάκι τὸ μικρὸ θὰ φέρῃ τρικυμία; Δὲν τὸ πιστεύω.

— Πίστευσέ το, ἀγάπη μου. Αὐτὸ τὸ συννεφάκι σὲ 'λίγην ὥραν θὰ θεριέψῃ, θὰ γείνῃ σύννεφο θεόρατο καὶ 'ς ἀν τὴν ἄβυσσο θὰ πλακώσῃ γῆ καὶ θάλασσα. Σὲ 'λίγην ὥρα δὲν θἄχουμε πλειὸ ἀπ' ἐπάνω μας οὐρανό. Ὅλα θὰ ἦναι θεοσκότεινα... Νά... Δὲν ἀκοῦς βαθειὰ-βαθειὰ ἕνα μούγκρισμα τρομακτικό;

— Ἄχ, ναί· τ' ἀκούω, μὰ τί εἶναι;

—Ἔρχεται ὁ δαίμονας λυσσιασμένος. Ἡ τρικυμία φθάνει. Νά! τὸ καραβάκι 'μαϊνάρησε τοὺς παπαφίγκους. Ἰδὲς ἰδές! Ἔρχουνται γιὰ τὴν ἀκροθαλασσιὰ γρήγορα καὶ βιαστικὰ ὅλες οἱ βαρκοῦλες, ποῦ 'βγήκανε 'ς τὴν Κίλα καὶ 'ς τὸ Καρπετσιό, γιὰ νὰ ψαρέψουν καλκανάκια καὶ καγιάδες μὲ τὲς παρακάτες καὶ μὲ τὲς μαγερειές. Νά, ἡ θάλασσα ἀρχίζει ν' ἀγριεύῃ. Ἄκου· τὸ μούγκρισμα ἠχολογᾷ πλειὸ δυνατά. Βροντᾷ κι' ἀστράφτει....

— Φοβοῦμαι, Φώτη μου.

— Στάσου, στάσου· μὴ φοβᾶσαι, ἀγάπη μου. Ἂν μᾶς μαγεύῃ τὴν καρδιὰ ἡ θάλασσα, 'ς ἀν ἦναι ἥσυχη, μὰ ἔχει κάλλη ἀσύγκριτα, 'ς ἀν ἦναι μανιασμένη. Ἡ θάλασσα, ποῦ γοητεύει καὶ σκλαβώνει τὸν ταλαιπωρημένο ναύτη! Ἡ θάλασσα...Πόσο μ' ἀρέσει! Ἰδές την τώρα, ποῦ ἀρχίζει νὰ φουρτουνιάζῃ. Ἰδές την! Δὲν 'μοιάζει τὴν ὥμορφη καὶ περίφανη γυναῖκα, ποῦ ὅταν θυμώνῃ καὶ ὀργίζεται, 'ς τὴν ἀγριάδα της ἐκείνη ἀποκτᾷ ὡραῖο ἡγεμονικό, ποῦ σὲ θαμβώνει;

— Ἐγὼ τὴν τρομάζω. Καλλίτερα νὰ φύγω.

— Μὴ φεύγῃς, Φρόσω μου, ἀκόμα. Στάσου κι' ἄκουσε τί θὰ σοῦ 'πῶ.

Ἔγυρε ἡ κόρη τὸ ζωγραφιστὸ κεφάλι της 'ς τὸν ὦμο τοῦ λεβέντη κ' ἑτοιμάσθηκε ν' ἀκούσῃ.

— Λέγε μου· σ' ἀκούω.

— Θέλεις νὰ φύγῃς... Ναί, θὰ φύγῃς, γιατὶ δὲν εἶσαι 'δική μου ἀκόμα. Πάλι θὰ σὲ στερηθῶ καὶ θὰ μείνω ὁλομόναχος, γιὰ νὰ κλαίω τὴν κακομοιριά μου. Ποιὸς ξέρει πότε πάλι θ' ἀκούσω τὴν ἀηδονικιὰ λαλιά σου καὶ θὰ μὲ ἀναστήσῃς μὲ τὴν ἀναπνοή σου; Φρόσω μου, ἐλπίδα μου, ζωή μου! Πῶς λαχταρῶ νὰ μὴ σὲ χάσω!

Ἐκείνη ἄκουε σὰν μεθυσμένη κ' ἔμενε ἄφωνη, γιὰ νὰ μὴ ταράξῃ τ' ὄνειρο ποῦ ἔβλεπε ἡ ἐρωτευμένη της ψυχή. Θαρροῦσε πῶς ἄκουε 'ς τὴν φωνήν του ὕμνο τῆς Ἐδέμ.

— Φρόσω μου, τὸ ξέρεις; Εἶναι τώρα δέκα χρόνια, ποῦ ἀγαπιούμαστε. Σὰν ἤμαστεν παιδιὰ θεότρελλα, μαζώναμε μαζὺ πεταλλίδες καὶ κοχλίδια καὶ μιὰ Μαγιάτικη αὐγούλα ξεχύθηκε τὸ μῦρο τῆς ἀγάπης μας, σὰν τὸ μῦρο, ποῦ χύνει τὸ πρωτόφαντο ἀνοιξιάτικο λουλοῦδι. Τί λαμπρὸς κι' ἀγαπητὸς ποῦ μᾶς φάνηκε ὁ κόσμος τὴν στιγμή, ποῦ πρωτοείπαμε μὲ τὸν ἴδιο πόνο καὶ οἱ δυό μας τὸ ἀθάνατο αὐτὸ τραγοῦδι: «Σ' ἀγαπῶ!» Θυμᾶσαι μιὰ 'μέρα, ποῦ σὲ 'δάγκασε τὸ μικρό σου δαχτυλάκι ἕνα παγοῦρι, 'ς ἀν ἔπλενες τὸ μανδῆλί μου στὸ περιγιάλι, κ' ἔτρεξα εὐθὺς κοντά σου καὶ γιὰ νὰ σοῦ γιατρέψω τὴν πληγὴ 'πιπίλισα τὸ αἷμά σου; Ἄχ, μὲ τὸ γλυκό σου ἐκεῖνο αἷμα μοῦ εἶπες πῶς 'πιπίλισα καὶ ὅλην τὴν ψυχή σου.

— Τί, δὲν τὸ πιστεύεις;

— Ναί, εἶναι ἀλήθεια, τὸ πιστεύω. Ἀπὸ τότες νοιώθω πῶς ἔχω δυὸ ψυχὲς μέσα στὰ σπλάγχνα μου.

— Ἡ μιὰ εἶναι 'δική μου.

— Τὸ ξέρω πῶς ζῆς γιὰ ἐμένα καὶ 'ς ἐμένα, ὅπως τὸ ξέρεις πῶς χωρὶς ἐσένα ζωὴ γιὰ ἐμένα δὲν ὑπάρχει. Οἱ δυὸ ψυχές μας ἔχουνε ψυχή τους τὴν ἀγάπη μας. Μὰ ὡς πότε ἡ ἀγάπη μας αὐτὴ θὰ μένῃ μυστική; Θέλω, θέλω, Φρόσω μου, νὰ σὲ κάνω ταῖρί μου. Θέλω νὰ ζῆς αἰώνια 'ςτὸ πλάγι μου. Θέλω νὰ σ' ἀγκαλιάσω 'ς ἀν γυναῖκά μου στεφανωμένη καὶ νὰ φωνάξω δυνατὰ καὶ νὰ τὸ 'πῶ 'ς ὅλον τὸν κόσμο πῶς εἶσαι 'δική μου. Θέλω... μὰ πότε θὰ εὐλογήσῃ ὁ Θεὸς τὸν πόθο μας; Πότε ἡ μοῖρα θὰ μᾶς εὐσπλαγχνισθῇ; Ἕξη χρόνια τώρα δουλεύω καματάρης 'ς τὸν πατέρα σου. Τὸν 'δούλεψα 'ς τὴν ἀλαμάνα, 'ς τὰ καλκάνια καὶ 'ςτὰ σκουμπριά. Μὰ ὁ καιρὸς περνάει καὶ φοβοῦμαι μὴ ξάφνου μαραθῇ μὲ τὴν καρδιά μου κ' ἡ ἐλπίδα μου, προτοῦ ἀνθοβολήσῃ.

— Ἐστο εἶπα καὶ 'ς τὸ ξαναλέγω, Φώτη. Καμε τὴν ἀπόφασι καὶ στεῖλε τὸν παππᾶ νὰ τοῦ τὸ 'πῇ πῶς μ' ἀγαπᾷς καὶ θέλεις νὰ μὲ πάρῃς γιὰ γυναῖκά σου. Ἴσως τελειώσουνε τὰ βάσανά μας. Δὲν πιστεύω ν' ἀρνηθῇ, γιατὶ πάντα σ' ἐπαινεῖ καὶ λέει πῶς εἶσαι τὸ φρονιμώτερο παιδὶ 'ςτὸ Φαναράκι καὶ θὰ γενῇς μιὰ 'μέρα ὁ καλλίτερος θαλασσινός.

—Ἀ! ὁ πατέρας σου! Ἐκεῖνος εἶναι πλούσιος καραβοκύρης. Ἔχει καΐκια, πλεγμάτια, ἀμπέλια, σπίτια καὶ φλουριά. Ἐκεῖνος εἶναι ἄρχοντας κ' ἐγὼ δουλευτής του ταπεινός· τὸν ξέρω, τὸν ξέρω τὸν πατέρα σου, γι' αὐτὸ φοβοῦμαι νὰ κάνω τὴν ἀπόφασι αὐτή. Εἶναι καλὸς καὶ ἀγαθός, μὰ εἶναι καὶ 'περήφανος· ἀγαπᾷ τὴν δόξα καὶ τὰ μεγαλεῖα· τὶ θὰ 'πῇ, ὅταν σὲ ζητήσω γιὰ γυναῖκά μου;

—Θὰ 'πῇ.... θὰ 'πῇ πῶς μ' ἀγαπᾷς καὶ θέλεις νὰ μὲ πάρῃς.

—Μὰ ἂν θαρρέψῃ πῶς θέλω νὰ σὲ πάρω γιὰ τὴν προῖκά σου; Ἂν μὲ καταφρονήσῃ; Ὤ, συμφορά μου!

—Τότε θὰ 'πῶ κ' ἐγὼ τῆς μάνας μου πῶς ἢ μὲ 'πανδρεύουνε μ' ἐσένα ἢ 'ς τὰ ἐγκόσμια δὲν μπαίνω. Ἀ, θὰ

τῆς τὸ 'πῶ ἀπόψε, Πές μου· ἔκανες τὴν ἀπόφασι ἐσὺ νὰ στείλῃς αὔριο τὸν παππᾶ 'ς τὸν πατέρα μου;

—Καλά, τ' ἀπεφάσισα· θὰ τὸν στείλω, μὰ τί τὰ θέλεις, Φρόσω μου; Κᾶτι μοῦ λέγει 'ς τὴν καρδιὰ πῶς μεγάλο κακὸ μὲ περιμένει. Θαρρῶ πῶς αὐτὴ ἡ τρικυμία, ποῦ ἀρχίζει τώρα, μοῦ φέρνει ἕναν μεγάλο πόνον καὶ θὰ μὲ θάψῃ ὁλοζώντανο 'ς τῆς ἀπελπισιᾶς τὴν ἀγκαλιά.

Τρομαγμένη ἐκείνη ἐσήκωσε τὸ χαριτωμένο της κεφάλι ἀπ' τὸν ὦμό του καὶ τὰ μάτια τους δακρυσμένα ἀντικρυσθήκανε.

Τοῦ ἔσφιξε τὰ ροζιασμένα χέρια του καὶ τὸν ἔβλεπε 'σὰν ἔξαλλη καὶ τὸν ἐθαύμαζε.

Μὲ τὸ ἀσλάνικο ἀνάστημά του, μὲ τὰ δακρυσμένα του τὰ 'μάτια τὰ γαλάζια, μὲ τό ζωηρὸ καὶ ἡλιοκαμμένο πρόσωπό του, μὲ τὸ λεβέντικό του τὸ μουστάκι καὶ μὲ τὸ φέσι του τὸ μικρό, ποῦ ἔγερνε λιγάκι ἀπ' τὸ ἕνα μέρος, τῆς 'φαίνουνταν ὁ ὡραιότερος τοῦ κόσμου ἄνδρας.

Πόσο ἦταν 'περήφανη ποῦ ἀγαποῦσε τέτοιο παλληκάρι!

Τὸν ἔβλεπε καὶ δὲν τὸν ἐχόρταινε....

Κι' ὁ ἄνεμος ἐσάλευε τὰ τετράξανθα μαλλιὰ τῆς μαυρομμάτας κόρης.

Ἡ τρικυμία ἄρχισε ν' ἀναστατώνῃ τὸ πέλαγος, ποῦ ἁπλώνουνταν ἀντίκρυ τους ἀπέραντο.

Κ' ἐκεῖνοι 'σὰν μαγεμένοι ἔβλεπαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλονε, ὅλως διόλου ξένοι 'ς τὸ ἄγριο ἐκεῖνο παναγῦρι, ποῦ ἄρχιζε ἡ φύσις.

* * *

Τὴν εἴδατε τὴν Ρόκκα τὴν κατοχρονιάρα, ὀν πολύκορμο καὶ γρανιτένιο γίγαντα, τὰς ἀθανάτους Συμπληγάδας πέτρας, τὸ καταραμένο ἐκεῖνο πετρονῆσι, ποῦ στέκεται 'σὰν φονιᾶς ἀχόρταγος ἀντίκρυ ἀπ' τὸ Μπογάζι· καὶ σπάνει καὶ 'ρημάζει καὶ καταποντίζει φρεγάδες σιδερένιες καὶ καράβια πεύκινα, καὶ ἀνοίγει τάφο μαῦρο καὶ 'ς τὸν πλειὸ παλληκαρᾶ θαλασσομάχο;

Τοὺς ξέρετε τοὺς μεγάλους καὶ στοιχειωμένους ἐκείνους βράχους, ποῦ σὲ κακιὰ ὥρα ξεφύτρωσαν ἀπ' τὸ νερὸ κ' ἔχουνε τὲς ρίζες τους 'στὰ καταχθόνια καὶ ποῦ στέκουνται ἀλύγιστοι αἰώνια 'ς τὴν μανία τῆς Μαύρης Θάλασσας καὶ 'σὰν κάστρα ἀτσαλένια φυλάγουνε τὸ χαριτωμένο ἐκεῖνο χωριό, ποῦ οἱ ναῦτες τῶν καραβιῶν ἀκουμβισμένοι 'ς τὴν δεξιὰ τὴν κοπαστή, τὴν στιγμὴ ποῦ 'μπαίνουνε 'ς τὸ στόμα τοῦ Βοσπόρου καὶ βλέπουνε τὴν ἐκκλησιά του, σταυροκοπιοῦνται καὶ λένε· «Δόξα σοι ὁ Θεός»;

Ἐκεῖ εἶναι τὸ ρουμελικὸ Φαναράκι, τὸ χωριὸ κι' ὁ τόπος ποῦ ἐγεννήθηκε ὁ Φώτης καὶ ἡ Φρόσω.

Ἐκείνη ἦταν ἀρχοντοπούλα μοσχοαναθρεμμένη καὶ μονάκριβη.

Ἐκεῖνος πεντάρφανο παιδί, ποῦ εἶχε πατέρα του ἕνα θαλασσοεργάτη πάμπτωχο, ποῦ ἐπνίγηκε ἀντίκρυ ἀπ' τὸ Καρὰ-Μπουρνοῦ δουλεύωντας 'ς ἕνα γκάγκαλη καρβουνιάρικο.

Τὴν μάνα του, ὦ ἐκείνη τὴν 'στερήθηκε, 'σὰν ἤτανε παιδὶ ἀκόμα.

Καὶ ὁ παντέρημος ἐκεῖνος ὀρφανὸς ἀπ' τὰ μικράτα του, ἀφ' ὄντας 'μάζευε 'ς τὴν ἀμμουδιὰ τσαγανοὺς καὶ ἀχιβάδες, παίζοντας καμμιὰ φορὰ 'ς τὰ χαλίκια μὲ τὴν αἰθερόπλαστη πλουσιοκόρη, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ἄρχισε νὰ τὴν λατρεύῃ, κι' αὐτὴ δίχως νὰ ξέρῃ τὸ γιατί, μὲ τὄνομα τοῦ Φώτη της 'ξυπνοῦσε καὶ ψιθυρίζωντας καὶ πάλι τὄνομά του ἐκοιμοῦντανε.

Ἄ! πόσο ἀκατανόητη εἶναι ἡ βουλὴ τῆς Τύχης, ποῦ πολλὲς φορὲς γίνεται αἰτία ν' ἀνταμωθοῦνε δυὸ πλάσματα ἀθῷα καὶ ν' ἀγαπηθοῦνε καὶ τὰ χωρίζει ὕστερα ἡ ἄσπλαχνη ἀνάγκη καὶ ὁ νόμος ὁ σκληρός.

Ἀγαπήθηκαν χωρὶς νὰ ξέρουνε ἀκόμα τί θὰ 'πῇ ἀγάπη κι' ὁ ἔρωτας ἐρρίζωνε κι' ἀνδρείευε 'στὰ στήθη τους κι' ἀργὰ—πολὺ ἀργὰ θὰ καταλάβαιναν πῶς ἦσαν καταδικασμένοι ἀπ' τὸ εὐλογημένο ἐκεῖνο αἴσθημά τους νὰ τρυγήσουνε δάκρυα καὶ πίκρες.

Ἦλθε ἡ στιγμή, ποῦ ἐπόθησαν τὰ στέφανα τοῦ ὑμεναίου.

Ὁ Φώτης ἀπεφάσισε νὰ τὴν ζητήσῃ ἀπ' τὸν πατέρα της.

Καὶ τώρα ἀναιβασμένοι ἀπάνω ς' ἕνα βράχο, τὴν ὥρα ποῦ ἀρχίζαν ὁλόγυρα τους τὰ στοιχειὰ πόλεμο φρικτό, ὡρκίσθηκαν ἂν ὁ πατέρας τῆς Φρόσως ἀρνηθῇ νὰ τοὺς ἑνώσῃ, νὰ μείνουνε πιστοὶ αἰώνια 'στὸν ἔρωτά τους, ὡς ποῦ νὰ ρίξουνε 'στὸ πρόσωπό τους τὸ μαῦρο χῶμα.

Ἡ ἄγρια τρικυμία ἄκουσε τὸν ὅρκο τους.

Ὕστερα ἀγκαλιασθήκανε οἱ δυὸ ἀγγέλοι, 'φιληθῆκαν μὲ λαχτάρα καὶ 'χωρίσθηκαν.

Φεύγωντας ἡ Φρόσω 'γυρνοῦσε πότε-πότε κι' ἔρριχνε 'πίσω μιὰ ματιὰ καὶ κλαίοντας 'χαιρετοῦσε τὸν καλό της, ποῦ τὴν 'κύτταζε λυπητερά.

Σὲ 'λίγο τὴν ἔχασε ἀπ' τὰ 'μάτια του, ἀναστέναξε βαρειὰ κι' ἄρχισε συλλογισμένος νὰ βλέπῃ τ' ἀφρισμένο πέλαγος.

Ἡ τρικυμία 'φρένιαζε κι' αὐτὸς ὡσὰν νὰ ἔβλεπε θεῖο ὄνειρο, 'στέκουνταν ἀκόμ' ἀκίνητος 'ς τὴν κορυφὴ τοῦ βράχου.

Πῶς!

Μήπως ἡ Μαύρη Θάλασσα τὸν ἔχει μαγεμένο πλειὸ πολὺ ἀπὸ τὴν ὠμορφιὰ τῆς Φρόσως του;

* * *

—Καραβοκύρη, καλὴ 'μέρα.

—Καλῶς τον τὸν παππᾶ! Καλῶς τον· κάθησε.

Ὁ καραβοκύρης, ὁ κὺρ Δῆμος, ὁ πατέρας τῆς Φρόσως, 'σηκώθηκε ἀπ' τὸν σοφᾶ, γιὰ νὰ καθήσῃ ὁ παππᾶς.

Τοῦ ἔδωκε τὴν καπνοσακκούλα του, γιὰ νὰ κάμῃ τσιγάρο, κι' ἀφοῦ 'κάθησε ἀντίκρυ του σὲ μιὰ καρέγλα, 'χτύπησε τὰ χέρια του καὶ 'φώναξε

—Γυναῖκα, φέρε μας γλυκὸ καὶ καφέ.

Ὁ παππᾶς βλέπωντας 'ς τὸ πρόσωπο τὸν καραβοκύρη τὸν ἐρώτησε·

—Πῶς, ἡ γυναῖκά σου θὰ μᾶς φέρῃ τὸν καφέ; Γιατὶ δὲν φωνάζεις τὸ παιδί σου, τὴν Φρόσω;

— Εἶναι ἄρρωστη. Τὸ κεφάλι της πονεῖ, ἀπάντησε ὁ καραβοκύρης 'μισοθυμωμένος.

Ἔφεραν τὸ γλυκὸ καὶ τὸν καφέ, 'μιλήσανε γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ καὶ γιὰ τὸ σχολειὸ τοῦ χωριοῦ κι' ὅταν ἔμειναν καὶ πάλι μόνοι καὶ εἶδε ὁ παππᾶς πῶς ἦλθε ἡ ὥρα γιὰ νὰ 'πῇ γιὰ ποιὰν αἰτία ἦλθε, 'σηκώθηκε 'σφάλιξε τὴν θύρα καὶ 'ξανακάθησε ἀντίκρυ ἀπ' τὸν κὺρ Δῆμο.

—Θὰ μὲ 'ξομολογήσῃς, γέροντα; ἐρώτησε χαμογελῶντας ὁ καραβοκύρης.

—Ὄχι· μὰ ἔχω νὰ σοῦ 'πῶ ἕνα πρᾶγμα σοβαρό.

—Λέγε μου, σ' ἀκούω.

—Ξέρεις πῶς ἡ κόρη σου ἡ Φρόσω εἶναι πλειὸ γιὰ 'πανδρειά;

—Καὶ θέλει 'ρώτημα; Ἴσα, ἴσα, γι' αὐτήνα εἴχαμε σήμερα ἱστορίαις καὶ κατασυγχίσθηκα. Μπᾶς καὶ μὲ φέρνεις, παππᾶ μου, καμμιὰ προξενιά; Λέγε. Σὲ καλό.

—Ἔρχουμαι γιὰ νὰ σοῦ 'πῶ πῶς τὴν κόρη σου τὴν

θέλει γιὰ γυναῖκά του ἕνα ἀπ' τὰ πλειὸ καλὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μας. Ὁ ψυχογυιός σου, ὁ Φώτης.

Σὰν νὰ τὸν 'δάγκασε καμμιὰ ὄχεντρα, 'σηκώθηκε ὠργισμένος ὁ κὺρ Δῆμος.

— Ἄ, τὸ παληόπαιδο, εἶπε. Πολὺ ἀψηλὰ κυττάζει. Μὲ ξελάγιασε τὴν κόρη μου κ' ἔχει τὸ θάρρος νὰ σὲ στείλῃ γιὰ νὰ μοῦ 'πῇς τὸν πόθο του. Δὲν 'ντρέπεται!

— Μὰ γιατὶ τὸ λὲς παληόπαιδο καὶ γιατὶ νὰ 'ντραπῇ; Ἂν ἦναι φτωχὸ κι' ἀρφανό, μὰ εἶναι παλληκάρι φιλότιμο καὶ ἄξιο.

— Φθάνει, φθάνει παππᾶ· μὴ μὲ 'μιλῆς περισσότερα γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο. Χθὲς τὸ βράδυ τὴν ἴδια κουβέντα μ' ἔκανε καὶ ἡ γυναῖκά μου. Μοῦ εἶπε πῶς ἡ Φρόσω ἀγαπᾷ τὸν Φώτη κι' ἂν δὲν τὸν πάρῃ, θὰ πεθάνῃ. Ἂς πεθάνῃ. Τὸ θέλημά της δὲν θὰ γείνῃ. Τί, χαθῆκαν οἱ γαμπροί; Μιὰ κόρη τὴν ἔχω. Μ' αὐτήνε τὸν κόσμο ὅλον δὲν ἀλλάζω. Μὰ ἢ θὰ τῆς δώσω γι' ἄνδρα της καραβοκύρη 'σὰν κ' ἐμένα ἢ καλλίτερα νὰ κλαίω χώματα.

— Μὰ ὁ Φώτης εἶναι φρόνιμο παιδί, γερὸς θαλασσινὸς καὶ θ' αὐξήσῃ τὰ ὑπάρχοντά του.

— Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω· εἶναι καλὸς καὶ ἄξιος, μὰ κι' ἂν ἦταν οὐρανοκαταίβατος καὶ πάλι γαμπρὸ μου δὲν τὸν ἔκαμνα. Ἀκοῦς ἐκεῖ! Νὰ κάνω γαμβρὸ τὸν δοῦλό μου, τὸν καματάρη μου! Καὶ τί θὰ 'πῇ ὁ κόσμος! Τὴν κόρη μου θὰ τὴν πάρῃ ἀφέντης. Συγχώρα με, παππᾶ μου. Σὲ σέβουμαι, σὲ προσκυνῶ, ζήτα με ὁποιαν ἄλλην χάρι θέλεις, θὰ σοῦ τὴν κάνω. Μὰ τὴν κόρη μου δὲν θὰ τὴν πάρῃ ὁ Φώτης, ποῦ εἶχε πατέρα του ἕναν καρβουνιάρη. Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε πλειό γρήγορα, πάρε αὐτὰ τὰ δυὸ πουγγιά. Εἶναι δυὸ χιλιάδες γρόσια· τό δίκηο του, ποῦ μὲ 'δούλεψε ὡς τώρα. Αὐτὰ ἔχει νὰ παίρνῃ ἀπ' ἐμένα· δός του τα κι' ἂς μοῦ λείψῃ, ἂς πάῃ 'ς τὴν εὐχή. Οὔτε τὸν θέλω πλιὸ νὰ μὲ δουλέψῃ.

Ὁ παππᾶς 'σηκώθηκε, 'κούνησε τὸ κεφάλι του, 'πῆρε τὰ δυὸ πουγγιά, ἄφησε καλὴν νύχτα κ' ἔφυγε καταπικραμένος.

* * *

Ἔπεσε ὁ οὐρανὸς καὶ τὸν 'πλάκωσε τὸν κακόμοιρο τὸν Φώτη, 'σὰν γύρισε ὁ παππᾶς 'στὸ κελλί του καὶ τοῦ ἔφερε τὴν σκληρὴ ἀπάντησι τοῦ καραβοκύρη.

Δὲν τὸν ἔκρινε ἄξιο γιὰ τὴν κόρη του. Ὤ, τί μαρτύριο ἄρχιζε ἀπὸ σήμερα ὁ ἀπορριχμένος ἐραστής! Ἦτο ἀδύνατο γι' αὐτὸν νὰ ζήσῃ πλειὸ 'στὸ Φαναράκι. Ἂν ἦταν ἄλλος, ἴσως θἄκλεφτε τὴν Φρόσω. Μὰ ἐκεῖνος ἤτανε περήφανος, εἶχε ἀληθινὴ φιλοτιμία καὶ τὸ νὰ κλέψῃ μιὰν ἀρχοντοπούλα ἤτανε γι' αὐτὸν τὸ ἴδιο 'σὰν νὰκλεφτε τὸν θησαυρὸ τοῦ ἄρχοντα. Τέτοια ἰδέα οὔτε ἀπ' τὸν νοῦ του 'πέρασε καὶ τὴν ἄλλην 'μέρα ἔφυγεν ἀπ' τὸ χωριό.

Κατέβηκε 'ς τὴν Πόλι καὶ μὲ τὲς δυὸ χιλιάδες γρόσια ἔκανε ἕνα μικρὸ τρεχαντηράκι.

Ἄ, τὸ ὡραῖο, τὸ γοργόδρομο, τὸ μικρὸ αὐτὸ τρεχαντηράκι ἦταν τὸ σπίτι· τὸ παλάτι του, ὄχι· ἦταν τὸ νεκροκράββατο, ποῦ θἄθαφτε τὰ νειάτα του.

Κι' ὅταν τ' ἁρμάτωσε καλά, ἕνα γλυκοχάραγμα ἄνοιξε τὸ πανί του καὶ 'βγῆκε ὁλομόναχος 'στὴν Μαύρη Θάλασσα.

Ὅλα ἦσαν μαῦρα 'στὰ 'μάτια του κι' ἀφοῦ δὲν ἤτανε γραφτὸ νὰ πάρῃ τὴν Φρόσω του, γιὰ τὴν ζωή του καθόλου πλειὸ δὲν ἐσκοτίζουνταν.

Ἄλλοι ἄμοιροι 'σὰν κι' αὐτόνα ζητοῦν παρηγοριὰ 'ς τὴν ἐρημιά, 'ς τὰ μοναστήρια. Μὰ ἐκεῖνος τὴν φωτιά, ποῦ εἶχε μέσ' 'στὸ στῆθός του, 'γύρευε νὰ τὴν σβύσῃ μαζὶ μὲ τὴν ζωή του μέσ' 'στὸ πέλαγος.

Καὶ ἄρχισε ἀπὸ τότε μιὰ τρομερὴ ζωή. Τὸ εἶχε ἀποφασίσει νὰ πνιγῇ, καὶ ἡ ἀπόφασί του τὸν ἔκανε ἀνίκητο. Ἔλεγες πῶς μὲ πεῖσμα 'κυνηγοῦσε τὸν θάνατο κ' ἐκεῖνος μὲ πεῖσμα μεγαλείτερο ἔφευγε ἀπὸ κοντά του.

Μὲ τὸ μικρὸ ἐκεῖνο τρεχαντῆρί του εἶχε νικήσει τὲς πλειὸ φοβερὲς τρικυμίες. Ἔγεινε ὁ βασιληᾶς τῆς Μαύρης Θάλασσας.

Ὅλα τὰ ἔρημα λιμάνια, ὅλες τὲς ξέρες, ὅλους τοὺς μπάγκους τοὺς ἐγνώριζε. Ὅλα τὰ κύματα τὰ 'καβαλίκευε μὲ ἀφοβιά. Ὅλους τοὺς ἀνέμους τοὺς ἐτρόμαζε μὲ τὴν φωνή του. Κι' ὅταν μέσ' 'ς τὴν ἄγρια θαλασσοταραχὴ κανένα καράβι ἐκινδύνευε γιὰ νὰ χαθῇ, 'σὰν ἄγγελος τῆς σωτηρίας πρόβαλλε ἐκεῖνος ξαφνικὰ μὲ τὸ τρεχαντηράκι του κι' ὡδηγοῦσε τὸν καπετάνιο πῶς νὰ μπογαζάρῃ δίχως νὰ πέσῃ 'ς τὴν στεργιά.

Περάσανε δυό, τρία χρόνια, καὶ τὄνομά του εἶχε ξακουσθῇ 'ς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης.

Πόσες ψυχὲς εἶχε γλυτώσει!

Πόσες μανάδες ἀνάφτανε γι' αὐτὸν λαμπάδα!

Ὅταν οἱ θαλασσινοὶ ἐλέγανε *ὁ Μαυροθαλασσίτης*, 'θαρροῦσες πῶς ἔφερναν 'ς τὸν νοῦ τους κανένα ἥρωα, ποῦ εἶχε γονιούς του τὸν Οὐρανὸ καὶ τὴν Θάλασσα.

Κι' ὅταν ἱστοροῦσαν τ' ἀνδραγαθήματά του, ὅσοι δὲν τὸν 'γνώριζαν 'θαρρούσανε πῶς ἄκουαν κανένα παραμῦθι τοῦ Σάβαχ Θαλασσινοῦ.

Μὰ ποιὸς νὰ ἤτανε αὐτὸς ὁ Μαυροθαλασσίτης; Πῶς 'μποροῦσε νὰ κάμῃ πόσα θαύματα 'στὴν θάλασσα χωρὶς ἀκόμα νὰ πνιγῇ;

Ἄλλοι τὸν ἔλεγαν δράκο, ἄλλοι τὸν 'θαρροῦσαν 'ξωτικό, ἄλλοι τὸν ἐζωγράφιζαν 'σὰν φάντασμα τῆς Μαύρης Θάλασσας.

Μὰ ἐκεῖνος ἦταν ἄνθρωπος 'σὰν ὅλους μας, καὶ εἶχε 'ς τὴν καρδιά του τὴν πλειὸ μεγάλη ἀπελπισία. Ὁ πόνος του τὸν ἔκανε ἡμίθεο 'ς τὸ θάρρος καὶ 'ς τὴν ἀφοβιά, καὶ τὸν ἐφύλαγε ἀπ' τὴν ἄδικη ὥρα ἕνα μικρὸ φυλαχτό, ποῦ τοῦ εἶχε κρεμάσει 'ς τὸν λαιμὸ ἡ μάνα του, 'σὰν ξεψυχοῦσε

Ὁ καραβοκύρης ὁ κὺρ Δῆμος δὲν καταδέχθηκε νὰ τὸν κάνῃ γαμβρό του κ' ἐκεῖνος στεφανωμένος μὲ τὴν θάλασσα ἔγεινε ὁ κοσμοξακουσμένος Μαυροθαλασσίτης.

* * *

Ξημερώνανε τὰ Φῶτα.

Μέρα δοξασμένη! Γιορτὴ οὐράνια! Παναγῦρι τῶν ἀγγέλων.

Ὁ Χριστὸς ς' ἀν σήμερα 'βαπτίσθηκε 'ς τὸν Ἰορδάνην, ἡ θάλασσα τὸν εἶδε καὶ 'φοβήθηκε καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐστεφάνωσε το θεῖο μέτωπό του, ποῦ ἀπ' ἐκεῖνο ἐξεχύθηκε ἡ ἄσβυστη ἰδέα τῆς ἀλήθειας.

Ξημερώνανε τὰ Φῶτα!

Γιορτὴ μεγάλη, ποῦ τὴν γιορτάζουν, ὅπου κι' ἂν βρεθοῦνε, ὅλοι οἱ θαλασσινοί, καὶ κάθε μάνα τοῦ ναύτη μὲ λαχτάρα καρτερεῖ ν' ἁγιασθοῦνε τὰ νερά, νὰ φύγουν ἀπ' τῆς γῆς τὸ πρόσωπο τὰ ξωτικὰ κι' οἱ καλλικάντζαροι καὶ νὰ γαληνέψῃ ὁ Θεὸς τὸν δρόμο, ποῦ ἀνοίγει τὸ καράβι, ποῦ τῆς φέρνει τὸν θαλασσοδαρμένο γυιό της.

Ἀπ' τὰ μεσάνυχτα ἄρχισαν 'ς τὸ Φαναράκι νὰ χτυποῦνε τὰ σήμαντρα τοῦ Ἅι Γιώργη κι' ὅλοι, μικροὶ-μεγάλοι, γυναῖκες καὶ παιδιὰ τρέχουνε 'ς τὴν ἐκκλησιά.

Καὶ τὸ χιόνι πέφτει, πέφτει πηχτό, ἀτέλειωτο.

Τέτοια βαροχειμωνιὰ δὲν τὴν ξαναείδανε οὔτε κι' αὐτοὶ οἱ γέροι τοῦ χωριοῦ, ποῦ σκεπασμένοι τώρα μέσ' 'ς τὲς γοῦνές τους πηγαίνουνε 'ς τὸν Ἅι Γεώργη.

Ὅλοι βρίσκουνε ἄνοιξι γλυκύτατη κάτου ἀπ' τὴν σκεπὴ τῆς ἐκκλησιᾶς. Ὅλοι εὐφραίνουνται 'ς τὴν προσευχὴ καὶ νοιώθουν ἡ ψυχή τους νὰ πετᾷ μαζὺ μὲ τὰ τροπάρια, ποῦ ψάλλουν οἱ ψαλτάδες.

Τὰ σήμαντρα χτυποῦνε ὁλοένα καὶ 'ς τὴν ὁλόχαρη φωνή τους ἀντιλαλοῦν οἱ χιονισμένοι βράχοι καὶ τ' ἀφροστεφανωμένα κύματα.

Στεργιὰ καὶ θάλασσα εἶν' ἔρημη ἀπὸ ἀνθρώπους.

Μὰ μέσ' 'ς αὐτὴν τὴν φοβερὴ νυχτιὰ ποιὸς εἶν' ἐκεῖνος ὁ ἁμαρτωλός, ποῦ παραδέρνει μὲ τὰ κύματα ἀντίκρυ ἀπ' τὸ Φαναράκι;

Εἶναι ὁ Φώτης, ὁ περιφρονημένος ἄνθρωπος, ὁ ἀνάξιος γαμβρὸς τοῦ τρανοῦ καραβοκύρη.

Εἶναι ὁ Μαυροθαλασσίτης ὁ ἀτρόμαχτος.

Τρία χρόνια 'πέρασαν κι' ἀκόμα δὲν ξαναπάτησε τὸ πόδι του 'ς τὸ χωριό, ποῦ εἶχε γεννηθῆ.

Βογκάει ὁλόγυρα του ὁ Καραγιαλῆς.

Τὸ χιόνι πέφτει, πέφτει ἀπ' ἐπάνω του μὲ τὰ καντάρια.

Τὰ κύματα σπάνουνε δαιμονισμένα 'ς τὴν πλώρη τοῦ τρεχαντηριοῦ του κι' αὐτὸς ἀκλόνητος βαστάει τὸ διάκι τοῦ τιμονιοῦ του μὲ τὸ κρουσταλλιασμένο χέρι του κι' ὅσο ἀκούει τὰ σήμαντρα τοῦ Ἁϊ Γεώργη, πετάει μὲ τὰ φτερὰ τῆς πλάνας φαντασίας του 'ς τὰ χρόνια του τὰ περασμένα.

Θυμᾶται τοὺς γονιούς του, τοὺς φίλους του, τὴν ἀγάπη του... Μεθάει ἀπὸ τὴν λύπη... Θυμᾶται πῶς κι' αὐτὸς μιὰ φορὰ 'ς ἀν σήμερα 'γιόρταζε καὶ ἄναφτε κερὶ 'ς τὸν θαυματουργὸ τὸν Ἅγιο. Θυμᾶται καὶ ἡ καρδιά του ραγίζεται ἀπ' τὴν λαχτάρα.

Τρία χρόνια ὡς τώρα δὲν ξαναῆλθε 'ς τὸ χωριό του. Τρία χρόνια... Δὲν 'μπορεῖ, δὲν ἔχει πλειὸ δύναμι νὰ μείνῃ ἀναίσθητος 'ς τῆς καρδιᾶς του τὴν φωνή.

Μποτζάρει τὸ τιμόνι καὶ πρὶν ἀκόμα τὸ καλοκαταλάβῃ, βρέθηκε τὸ τρεχαντῆρί του ὄξου κι' ὄξου 'ς τὴν ἀμμουδιά, ποῦ ἁπλώνεται 'ς τὸ λιμάνι τοῦ χωριοῦ του.

* * *

Ἡ λειτουργιὰ 'τελείωσε. 'Σ τὸν αὐλόγυρο τοῦ Ἁϊ Γεώργη 'ψάλαν τὸν Μεγάλο ἁγιασμό.

Καὶ ὕστερα τὰ σήμαντρα 'ξανάρχισαν τὸ μελῳδικὸ τραγούδημά τους καὶ μόλις ἄρχισε νὰ σκάνῃ ἡ αὐγή, μπροστὰ τὰ φλάμπουρα καὶ τὰ φανάρια καὶ τὰ ξεφτέρια 'κινήσανε οἱ Χριστιανοὶ καὶ καταιβαίνουνε μὲ ψαλμουδιὲς 'ς τὴν ἀκροθαλασσιά.

Ἡ θάλασσα, ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ χωριό, ὅλα προβάλουν ἐκείνη τὴν ἡμέρα κατάσπρα ἀπ' τὸ χιόνι.

Καὶ εἶχε ἡ λιτανεία ἐκείνη ἕνα οὐράνιο μεγαλεῖο.

Δυὸ παππάδες 'κρατοῦσαν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁϊ Γεώργη κ' ἕνας ἄλλος γεροντότερος μὲ μεταξωτὸ μανδῆλι τὸν τίμιο Σταυρό, ποῦ θὰ ρίξουνε 'ς τὴν θάλασσα.

Τὸν Σταυρό, ποῦ τόχει γιὰ τιμὴ καὶ δόξα του το παλληκάρι, ποῦ θὰ τὸν πρωτοριλήσῃ μέσ' 'ς τὴν θάλασσα.

Τὸν Σταυρό, ποῦ φέρνει ὑγεία καὶ χαρὰ μέσα 'ς τὸ σπίτι, ποῦ θὰ στολίζῃ ὁλόκληρο τὸν χρόνο τὸ εἰκονοστάσι του.

Τὸν Σταυρό, ποῦ ὅποιος τὸν πιάσῃ, τὸ ἔχει τάξιμο νὰ τὸν μαλαματώσῃ.

Καὶ ψάλλωντας τὸ «Ἐπεφάνης σήμερον» ἔρθασαν 'ς τὴν ἀκροθαλασσιά.

'Σταθήκανε καὶ ὅλων ἡ καρδιὰ 'λαχταροῦσε γιὰ νὰ ἰδοῦνε ποιὸς θὰ τὸν πιάσῃ τὸν Σταυρὸ ἐκεῖνον τὸν χρόνο.

Μὰ τὸ δαιμόνιο τῆς τρικυμίας ἐτάραζε τὸν κόσμο κ' ἔλεγες πῶς ξεσήκωνε ὅλην τὴν ὠργισμένη θάλασσα γιὰ νὰ καταποντίσῃ τὴν στεργιά.

Ἦθε ἡ στιγμή. Ἔψαλε ὁ παπᾶς τὸ «ἐν Ἰορδάνῃ» κ' ἑτοιμάζεται νὰ ρίξῃ τὸν Σταυρό.

Μουγκρίζει ἀγριώτερα ὁ Καραγιαλῆς. Κανένα παλληκάρι δὲν προβάλλει γιὰ νὰ πέσῃ 'ς τὸ γιαλό.

Ψάλλει ὁ παππᾶς δεύτερη φορὰ τὸ «ἐν Ἰορδάνῃ» καὶ σηκώνει τὸν Σταυρὸ πλειὸ ἀψηλά.

Τί κοσμοχαλασιά! Τὰ κύματα σαλεύουν καὶ τοὺς βράχους. Καὶ πάλι κανένα παλληκάρι δὲν φαίνεται. Ἄχ! ποτὲ δὲν θὰ ξανάγεινε τέτοιο κακό. Ποιὸς τολμᾷ νὰ πέσῃ; Θὰ χαθῇ, δὲν θὰ γλυτώσῃ. Κι' ὅλοι λυποῦνται, ποῦ δὲν θὰ κάνουν φέτος τὸ ἀλησμόνητο συνήθειο.

Ξαναψάλλει ὁ παππᾶς τρίτη φορὰ τὸ «ἐν Ἰορδάνῃ» κ' ἑτοιμάζεται πλειὸ νὰ καταιβάσῃ τὸ χέρι του, ποῦ 'κρατοῦσε τὸν Σταυρό.

— Μή, μὴ τὸν καταιβάζῃς, παππᾶ, φωνάζει μιὰ φωνὴ παλληκαρίσια.

Καὶ προβάλλει μέσ' ἀπ' τὸ πλῆθος ἕνας ἄνθρωπος ἀγνώριστος μὲ μακρυὰ γένεια καὶ μαλλιὰ κι' ὡς ποῦ νὰ φθάσῃ 'ς τὴν ἀκροθαλασσιά, βγάζει τὰ 'ποδήματα καὶ τὸ 'πουκάμισό του.

— Ρίξ' τον! Μακρυά, παππᾶ μου, μακρυὰ καὶ μὴν φοβᾶσαι.

Ὅλοι 'στάθηκαν 'σὰν ἀγάλματα καὶ μὲ ἀγωνία περιμένανε νὰ ἰδοῦν τὸ τέλος.

— 'Στὴν εὐχή μου, παιδί μου, 'φώναξε ὁ παππᾶς καὶ μὲ ὅλη του τὴ δύναμι ἔρριξε τὸν Σταυρὸ 'ς τὴν θάλασσα.

Εὐθὺς ἔπεσε κι' ὁ οὐρανοκαταιβασμένος ἐκεῖνος ἄνθρωπος.

Μιὰ τὸν εἶδαν καὶ ὕστερα ὅλοι τὸν ἐχάσανε ἀπ' τὰ 'μάτια τους.

Τὸ χιόνι ἔπεφτε ὁλοένα.

'Περάσανε πέντε, δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας.... Τίποτα δὲν 'βλέπανε.

'Περάσανε εἴκοσι λεπτά....

Τί ἀγωνία....

Ὅλοι ἄρχισαν νὰ πιστεύουν πῶς θὰ 'πνίγηκε ὁ ἄγνωστος αὐτὸς παλληκαρᾶς κ' ἐχαθῆκε 'σὰν μαρτυρας ἀληθινός, γιὰ νὰ δοξάσῃ τὴν θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, κι' ὅταν εἶδαν τοὺς παππάδες νὰ γονατίσουνε, 'γονατίσανε κι' ὅλ' οἱ χριστιανοὶ καὶ περιμένανε.

Θεέ μου! Κάμε το θαῦμά σου!

Ξάφνου το χιόνι 'σταμάτησε καὶ ἡμέρεψε ὁ κόσμος,

Καὶ ὅλοι μὲ ἴδια λαχτάρα ξανασάνανε, 'σὰν εἶδανε τὸν ἄφοβο λεβέντη μὲ τὸ δεξί του χέρι νὰ κρατάῃ ἀψηλὰ τὸν Σταυρὸ καὶ μὲ τὸ ἄλλο νὰ κολυμβάῃ 'σὰν δελφίνι καὶ νἄρχεται. 'Θαρροῦσες πῶς τὸ ἅγιο φῶς ἐφώτιζε το πρόσωπό του.

Ἔρχεται ἀκόμα πλειὸ κοντά.

Τότε τὸν ἐγνώρισαν κι' ἐφώναξαν·

— Ὁ Μαυροθαλασσίτης! Ὁ Μαυροθαλασσίτης!

. . . . . .

Πέρα, πέρα ἀντελάλησε ἡ ἀκρογιαλιά, 'σὰν' πάτησε 'ς τὴν γῆ ὁ Φώτης μὲ τὸν Σταυρὸ στὸ χέρι. Τὰ παλληκάρια ὅλα τὸν 'πήρανε 'ς τὴν ἀγκαλιά τους τὸν πατριώτη τους καὶ τὸν 'πῆγαν 'ς τὸν λουτρό. Κι' ἀφοῦ τὸν ἔλουσαν, τὸν ἔφεραν γαμπρίσια φορεσιὰ καὶ 'πήγανε ὕστερα 'ς τὸν Ἁϊ-Γιώργη καὶ 'ψαλλανε παράκλησι 'ς τ' ὄνομα τοῦ Μαυροθαλασσίτη κι' ὅταν βγῆκε ὕστερα 'ς τὸν αὐλόγυρο, γέροι καὶ παιδιὰ ὅλοι κλαίωντας τὸν ἐφιλούσανε.

Ὑστερνὸς ἀπ' ὅλους 'πῆγε κοντά του ὁ πλούσιος καραβοκύρης, ὁ πατέρας τῆς Φρόσως, καὶ τοῦ λέει:

— Φώτη μου, παιδί μου! 'Στάθηκα πολὺ σκληρὸς καὶ ἄσπλαγχνος 'ς ἐσένα, μὰ ἐσὺ ἔχεις μεγάλη καρδιὰ καὶ θὰ μὲ συχωρέσῃς. Ἀπὸ σήμερα εἶμαι πατέρας σου. Ἀπὸ σήμερα ἡ Φρόσω μου καὶ ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα εἶναι 'δικά σου. Κανένας πατέρας 'ςτὸν κόσμο δὲν θἀπέκτησε τέτοιον γαμπρό.

* * *

Τὴν ἴδια μέρα ἔγεινε ὁ γάμος του κι' ἀπ' τὰ δῶρα, ποῦ τοῦ ἔστειλαν οἱ καπετάνιοι κ' οἱ θαλασσινοί, ξαναρματάτωσε καὶ πάλι τὸ τρεχαντῆρί του καὶ τοῦδωκε τόνομα τῆς Φρόσως του κ' ἔστησε 'ς τὴν πλώρη του ἕναν χρυσὸ Σταυρό, τὸ τίμιο καὶ θαυματουργὸ σημάδι, ποῦ ἔφερε 'ς το λιμάνι τῆς εὐτυχίας τὸν πολυβασανισμένο Φώτη, τὸν ἀτρόμαχτο Μαυροθαλασσίτη.

Ι. Π. Ἰωαννίδης

Εὐχαρίστως καταχωρίζομεν τὸ κάτωθι τρυφερὸν ποιημάτιον, τὸ ὁποῖον ἔστειλεν ἡμῖν εὐφυὴς καὶ συμπαθεστάτη δεσποινίς.

Σ' ΕΣΕ

Ἀγάπη δὲ σοῦ ζήτησα
Ἀγάπη δὲ γυρεύω,
Μόνη μου θέλω ἡ δύστυχη
Νὰ πάσχω νὰ λατρεύω.

* * *

Ἂν ἡ φτωχὴ σ' ἀγάπησα,
Ἐσὺ μὴ μ' ἀγαπήσῃς,
Τοὺς τρομεροὺς τοὺς πόνους μου
Δὲ θέλω νὰ γνωρίσῃς.

* * *

Δὲν σοῦ ζητῶ τὰ βάσανα
Νὰ μοιραστῇς μαζί μου,
Τὰ πάθη καὶ τὰ βάσανα
Τὰ θέλω μοναχή μου.

* * *

Τὸ ἄσπλαχνο τὸ στῆθός σου
Δὲ θέλω νὰ στενάζῃ,
Κι' οὔτε ἀπ' τὸ ὡραῖο σου βλέφαρο
Δάκρυ πικρὸ νὰ στάζῃ.

* * *

Μόνο ζητῶ 'ς τὴ διάβα μου
Κρυφὰ νὰ μὲ σιμόνῃς,
Νὰ μὲ κυττᾷς ὁλόχαρος
Καὶ νὰ μὲ θανατόνῃς.

15 Σεπτεμβρίου 1896.

Ζωὴ Φ. Τ.

ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ

Δὲν μὲ προσελκύουσιν αἱ ἑσπερίδες. Ὅλην ἐκείνην τὴν φαιδρότητα καὶ τὸν νεανικὸν ἐνθουσιασμόν, ὅλην τὴν εὐφροσύνην τῆς ζωηρᾶς ἥβης, εὑρίσκω κατωτέραν μιᾶς αἰθερίας προσδοκίας, ἑνὸς ὀνείρου ὅπερ δημιουργεῖ τῆς ψυχῆς ἡ μάγος μυθολογία· μιᾶς εἰκόνος πρὸ τῆς ὁποίας μεθύουσα νὰ γοητεύηται ἡ φαντασία, συγκινουμένη νὰ πάλλῃ ἡ καρδία καὶ ὁ νοῦς ἐν τῇ φιλοσοφικῇ του μελαγχολίᾳ εἰς τὸ σιγηλὸν νὰ βυθίζεται τοῦ ῥωμαντισμοῦ θέλγητρον, εἰς τὴν ἤρεμον ἀπόλαυσιν σεμνῆς τινος ἡδυπαθείας, ἐν μέσῳ ἐκστάσεως καὶ θαυμασμοῦ.

Ποθῶ ν' ἀνακαλύπτω ἰδιοφυίας καὶ συμπαθείας μονίμους, νὰ μὴ περιπλανᾶται τὸ βλέμμα ἐπὶ κοινῶν γοητευμάτων, ἐπὶ μορφῶν, ἔνθα συνεχὴς ἑορτὴ τῆς ἀμερίμνου ζωῆς ἀπετύπωσε τὰ ζωηρά της ἴχνη, ἔνθα ὁ στεναγμὸς καὶ ὁ πόθος δὲν ἀπετύπωσαν μίαν ῥυτίδα.

Προσδοκῶ πάντοτε νὰ μεγαλουργήσῃ ψυχολογική τις ἰσχύς, καὶ ἐν μέσῳ τῆς πανηγυριζούσης καλλονῆς νὰ μαντεύσω ἑνὸς μυστηρίου τὸν πόνον, ν' ἀνακαλύψω μίαν τερπνὴν ἐλπίδα, ἐμφανίζουσαν πρὸ ἐμοῦ εἴδωλον, κομψὸν καὶ μάγον, δυνάμενον νὰ κατανοήσῃ τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον· ἴνδαλμά τι παρθενικόν, οὗ τὸ μειδίαμα νὰ μὴν ἦναι πλάνον, οὐδ' ἡ ζωηρότης ἀπατηλή, οὐδ' ἡ χάρις στιγμιαία.

Ἀναμένω ἀμβρόσια χείλη νὰ μοὶ λαλήσωσι μυστικά, νὰ μοὶ ἐξομολογηθῶσιν, ὅτι ἡ καρδία ἥς τὴν γλῶσσαν ὁμιλοῦσι, δὲν ἀρέσκεται εἰς καγχασμούς, δὲν συμπαθεῖ εἰς ἀναισθήτους.

Ποθῶ νὰ μὲ πυροπλήσωσιν ὀφθαλμοί, γνωρίζοντες τὸ δάκρυ τοῦ προσευχομένου ῥεμβασμοῦ, νὰ μ' αἰχμαλωτίσῃ εἰς γόης λυρισμὸς περιπαθείας, διὰ νὰ ζητήσω ἐκεῖ τοὺς προσφιλεῖς τῶν ὀνειροπολημάτων μου οὐρανούς, καὶ νὰ θεωρήσω ἐκείνην, ὡς ἄγγελον κατελθόντα ἀπὸ τὰς ἁρμονικὰς ἐκείνου ἐκτάσεις. Γαληνιαία τρυφερότης νὰ μοὶ ἐδέσμευε τὴν καρδίαν διὰ τῆς σεμνότητος, καὶ παρηγόρως ἐν ὑπερηφανείᾳ νὰ προσέβλεπον μίαν ἄθικτον καὶ ἁγίαν ψυχήν, ἣν ἡ ἀμείλικτος κοινωνία ὡδήγησεν ἐν μέσῳ τοῦ ἀνιαροῦ της κόσμου, καὶ νὰ περισφίγξῃ ἡ διάνοια δι' αὐτὴν τὰς εἰγενεῖς της ἐμπνεύσεις, καὶ νὰ θερμάνῃ διὰ τῆς ἐξαισίας τοῦ ἤθους ἐκφραστικότητος τὴν ποιητικὴν καλλιτεχνίαν, ἥτις ἀρέσκεται δι' ἄλλου θυμιάματος νὰ λατρεύηται τὸ θεῖόν της ἰδεῶδες, καὶ οὐχὶ εἰς τῆς λάλου ἀσταθείας τοὺς στόνους.

Καὶ ἀνεζήτουν ἔκτοτε τὴν εἰκόνα τοῦ αἰσθηματικοῦ πλούτου, τῆς σεμνῆς λεπτότητος καὶ τῆς ἁγνῆς ἐκείνης ἐκφράσεως τοῦ γοήτρου, ὅπερ ἐνθαρρύνει τὴν παρθενίαν διὰ νὰ προφητεύῃ τὸν κόσμον, ὅστις τῇ ἀνήκει.

* * *

Καὶ πῶς νὰ λησμονήσω τὰς ἀσκητικάς μου περιπλανήσεις, καὶ τὴν αἰσθητικὴν ἀναδρομήν, καὶ νὰ πιστεύσω ὅτι δὲν ἀποσβέννυνται τὰ ὄνειρα, ὅτι δὲν παρέρχεται μαραινομένη ἐν τῇ ἐγκαρτερήσει ἡ τλήμων νεότης, ἡ ἀνθηρὰ ἐκείνη πλάσις, πρὸ τοῦ στυγνοῦ πεπρωμένου, ὅπερ δι' ὠχρᾶς στιλπνότητος περικοσμεῖ τὰ θύματά του;

Πῶς ν' ἀνεύρω τὸ σεμνόν μου νυμφεῖον, καὶ μὲ ποῖον τοῦ πόνου μου ἀντάλλαγμα νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἕνα παλμὸν τῶν ἀγγέλων του, ἓν ῥόδον τοῦ παραδείσου του, ἓν ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ του, ἵνα περικοσμήσω τῆς προσευχῆς μου τὸ πανάγιον βῆμα, παρὰ τοὺς συντετριμ-

μένους βωμοὺς τῶν σπονδῶν τῆς ἀπογνώσεως ;

Πῶς θὰ ἐξαγοράσω τὴν εὐλογίαν τῆς μαρτυρούσης μου ψυχῆς, ἐν τῷ ζόρῳ τῆς πεζότητος, καὶ πῶς θὰ συγκρατήσω τὴν πνοήν, ὅπως μὴ μολύνω τὴν ἁρμονίαν τοῦ θεσπεσίου ἤχου, ὅστις μοὶ κομίζει διὰ τοῦ Ζεφύρου τὸν σιγηλόν της στόνον ;

Τὸ λάλημά της πῶς νὰ κατανοήσω, ἀφοῦ τὸ προσλαμβάνουσι τῶν αἰθέρων αἱ μελῳδίαι, ὡς φθόγγοι ποιητικοῦ τινος εὐαγγελίου, ἐγκρύπτοντος τὰς ἱκεσίας τοῦ γηΐνου μυστικισμοῦ πρὸς τὸν ἄγνωστον θεόν ;

Ἤθελον νὰ λατρεύσω ἐλεγειακὴν περιπάθειαν, περιβάλλουσαν διὰ θείου τινος ἐλέους τὸν πόθον, ὅστις μὲ ἐμπνέει διὰ νὰ ζητήσω μετ' αὐτῆς τὸ ὄνειρον τοῦ εὐτυχοῦς βίου.

* * *

... Τὴν ἐνθυμοῦμαι καθ' ἑκάστην, διότι ἐθαύμασα τὸν πλοῦτον τοῦ ἤθους, ὅστις τὴν διεμόρφωσεν ἐν ἀριστοτεχνικῇ παραστάσει, καὶ οὕτως εἰς τὰς πτυχὰς τῆς κοινωνικῆς αὐλαίας, ἔνθα κρύπτονται αἱ πολύτιμοι ἐξαιρέσεις καὶ αἱ πνευματικαὶ ὑπεροχαί, περιετυλίχθη ἀφανὴς καὶ ἡ ἔνθεος κόρη.

Παρῆλθον μῆνες καὶ συνεπληρώθη ἔτος καὶ ἔκτοτε δὲν τὴν εἶδον.

Ἤμην μακράν της, ἀλλ' ἡ καρδία μου ἦτο πρὸ τῶν ποδῶν της· ἁπλοῦς λιβανωτὸς πρὸ ἑνὸς ἐπιγείου ἀγγέλου ἐξασφαλίσαντος τὸν ἀσπασμὸν τοῦ οὐρανίου μακαρισμοῦ.

Μακράν της, ἀλλ' ἡ μορφή της, φαιδρὰ τῆς καρτερίας μου ὀπτασία, ἐνεφανίζετο πρὸ ἐμοῦ, καὶ ἀφοῦ παρελάμβανε τὸ δάκρυ τῆς πίστεως, ἠφανίζετο κατόπιν, ἵνα περιτρέξῃ τὸν οὐρανόν, κομίζουσα ἐπὶ τῶν λευκῶν τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος πτερύγων, τὴν ἠχὼ τῆς γηΐνης ἀρετῆς, μεθ' ἧς συνέζη.

* * *

Καὶ ἤδη; Τὴν ἐπανεῖδον.

Ἠννόησα ὅτι ἀνεγνώρισε τὸν θαυμαστήν της, τὸν ὑμνητήν, τὸν ἀφοσιωμένον ἱκέτην της.

Καὶ τὸ μειδίαμά της ἠλέησε τὴν ἐλπίδα καὶ ἀπεδέχθη τὸ μαρτύριον τῆς ψυχῆς, ἵνα τὴν ἀνακηρύξῃ ἀδελφήν.

Οὐδόλως παρήλλαξε. Ἡ προστασία τῶν ἀγγέλων διετήρησε τὴν καλλονήν της ἀναλλοίωτον.

Καὶ ἐγώ, μακρὰν τῆς κοινωνίας, μακρὰν τῆς ἑορταζούσης εὐτυχίας ἐπὶ τοσοῦτον, κατέφθασα ἵνα χαιρετήσω τὸν μαργαρίτην της τὸν ἄγνωστον, τὸν ἀδάμαντά της τὸν πολυφίλητον.

Τῇ ἀπέστειλα τὸν ἀσπασμὸν τῆς ψυχῆς, καὶ ἐν δάκρυ. Ἡ δὲ στοναχή μου τῇ προσεκόμισε τὸ παναρμόνιον τοῦ πόνου μου χαῖρε.

Καὶ ἤδη τὸ προσκύνημά μου ἐτελέσθη, καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι πάλιν, ἵνα παρὰ τὰ ἐρείπια καὶ τὰς νεκροπόλεις, προσευχηθῶ ἐν τῷ ἀφώνῳ ἐρημητηρίῳ ὑπὲρ αὐτῆς.

* * *

Θεὲ τῶν οἰκτιρμῶν . . . . ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἀλκυὼν

ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

Ἄχ, ἔδγα ἥλιε μου, σύ, τῆς ζωῆς πατέρα,
διῶξε τὴ νύχτα, τὸ σκοτάδι τῆς σκλαβιᾶς,
τοῦ φόβου διῶξε, τῆς κακίας, τὴ μητέρα,
τὸ χάρο τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς ὠμορφιᾶς.

Ἄχ, ἔδγα ἥλιε μου, τῆς τέχνης τέλεια εἰκόνα,
ζωγράφισε γιαλοὺς καὶ κάμπους κι' οὐρανό,
καὶ δεῖξέ μας ὁλόφωτο τὸν Παρθενῶνα,
καὶ ξάνοιξε στὰ μάτια μας τὸν Παρνασσό !

Ἄχ, ἔδγα ἥλιε μου, μὲ τὰ χρυσᾶ σου τόξα
πολεμιστὴς μ' ἄφραστον ὕμνο καὶ ψηλά,
στὴ λάμψι σου, τὸ θρόνο της νὰ στήσῃ ἡ δόξα,
νὰ νοιώσῃ ὁ κόσμος ὅλος, γύρω, Ἐλευθεριά !

Χρ. Βαρλέντης.

ΟΙ ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΙ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐνεφανίσθη ἐν τῷ φιλολογικῷ ὁρίζοντι τῆς Ἑλλάδος, συμμορία τις κακοποιῶν, ὧν κύριος σκοπὸς εἶναι ἡ στρέβλωσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Λέγοντες δ' Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, δὲν ἐννοοῦμεν τὴν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Θουκυδίδου ἢ τοῦ Ὁμήρου, οὐδὲ τῶν τσελλιγγάδων τῆς Ρούμελής, ἀλλὰ τὴν *ὁμιλουμένην* ἐν Ἑλλάδι γλῶσσαν, ἥτις εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, τῆς Δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ πράγματι θὰ ἐσκιαμαχοῦμεν ἐὰν ἐγράφομεν εἰς γλῶσσαν, ἥτις πρὸ πολλῶν αἰώνων ἔπαυσεν ὁμιλουμένη, ὡς θὰ ἦτον οὐτοπία, τὸ νὰ ἐγκαθιδρύωμεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ἑλλάδος γλωσσικὰ ἰδιώματα διαφόρων ἐπαρχιῶν αὐτῆς.

Ἡ γλῶσσα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν δύναται νὰ γραφῇ σήμερον, ὡς δὲν δύνανται νὰ γραφῶσιν ἡ Λατινική, ἡ Σανσκριτική, ἡ ἀρχαία Ἀραβική, καὶ ἡ Ἑβραϊκή.

Ὁ λόγος εἶναι φυσικός. «Δὲν δύναταί τις νὰ γράψῃ γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν δὲν ὁμιλεῖ».

Ἀλλ' ἐπίσης θὰ ἦτο ἄτοπον, ἂν ἐγράφομεν εἰς τὴν γλῶσσαν, ἣν ἕκαστος ὡμίλει ὅτε ἦτο εἰς τὴν πατρίδα του, διότι τότε θὰ ἐτρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ μὴ ἐννοώμεθα παρὰ μόνον ἀπὸ τοὺς συγχωρίους μας.

Φανταισθῆτε τί «Βαβυλωνία» θὰ ἐπαίζετο, ἂν ἀπεφάσιζον νὰ γράψουν οἱ Χῖοι χιώτικα, οἱ Στερεοελλαδῖται ρουμελιώτικα, οἱ Γορτύνιοι δημητσανίτικα, οἱ Κυνουριεῖς τσακώνικα, οἱ Κερκυραῖοι κορφιάτικα, οἱ Κύπριοι κυπραϊκα καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Θὰ κατήντα νὰ ἀναγινώσκεται ἕκαστος συγγραφεύς, πεζὸς ἢ ποιητής, μόνον ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του, τοὺς ἐν στενοτάτῃ μάλιστα σημασίαν συμπατριώτας του, ἀφοῦ εἶνε γνωστόν, ὅτι εἰς τινα χωρία τῆς Ἠπείρου δὲν ἐννοοῦν τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα ἄλλων χωρίων... τῆς Ἠπείρου ἐπίσης !

Οἱ Ἕλληνες λοιπὸν τοῦ ΙΘ' αἰῶνος, πρωτοστατοῦσῶν τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, κατώρθωσαν νὰ δημιουργήσωσι καὶ ἀναγνωρίσωσιν ἓν εἶδος γλώσσης, *ἐννοουμένης* παρὰ πάντων καὶ μὴ ἀφισταμένης πολὺ οὔτε τῆς ἀρχαίας, οὔτε τῆς δημώδους. Ἡ γλῶσσα, ἣν γράφομεν κατὰ τὸν παρόντα λήγοντα αἰῶνα, ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς εἶναι ἀπηλλαγμένη χυδαίων καὶ ξενικῶν λέξεων, ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ ἐννοηθῇ παρὰ τοῦ τυχόντος ἀγρότου, τοῦ γνωρίζοντος καὶ μόνον ἀνάγνωσιν, διότι ἔχει σύνταξιν ἁπλῆν καὶ ἀβίαστον, εἶναι δ' ἀπηλλαγμένη τῶν δυσκόλων γραμματικῶν τύπων τῆς ἀπαρεμφάτου, τῶν μὲ ἀναδιπλασιασμὸν παρακειμένων καὶ λοιπῶν. Πολὺ συνετέλεσεν εἰς τὴν διάπλασιν τῆς γλώσσης καὶ ὁ στρατός, ἐν τῷ ὁποίῳ διὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς γενικῆς στρατεύσεως καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλβανόφωνοι, οἱ πρότερον οὐδὲ λέξιν ἑλληνικὴν γνωρίζοντες, μανθάνουν νὰ ὁμιλῶσιν οὐ μόνον ἑλληνιστί, ἀλλὰ καί... ἑλληνικούραις !

Ἀλλ' αὐτὴ ἡ γλῶσσα δὲν ἤρεσεν εἴς τινας κυρίους, τοὺς καλουμένους μαλλιαρούς, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ γείνωσι γνωστοὶ καὶ ἐπιβληθῶσι διὰ τῆς ἀξίας τῶν ἔργων των, ἐπενόησαν εἶδος γλώσσης, οὐδὲ παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ὁμιλουμένην, ἀλλ' ἱκανὴν νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, κατὰ πολλὰ ἔτη, τὴν ἐν τῇ ἀναπτύξει της ἔτι εὑρισκομένην γλῶσσάν μας. Οἱ τοιοῦτοι εἶναι ἐθνικοὶ ἐγκληματίαι, κατ' οὐδὲν μὲν διαφέροντες τῶν προδοτῶν, ἔχοντες δὲ πολλὴν ὁμοιότητα μετὰ τοῦ Ἡροστράτου. Διότι, ἂν οὗτος, διὰ νὰ ἀπαθανατίσῃ τὸ ὄνομα του ἐπυρπόλησε τὸν περικαλλῆ ναὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, οἱ μαλλιαροὶ οὗτοι Προκροῦσται τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης δὲν θὰ διστάσωσι να μεταβάλλωσιν αὐτὴν εἰς «Φεσοῦ Ἄρτεμη» ὡς μετέβαλον τὸν Παρθενῶνα εἰς «Παρθενό !» διὰ νὰ γείνῃ λόγος περὶ αὐτῶν, ἔστω καὶ εἰς τὰς σατυρικὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων.

Δὲν πρέπει, λοιπόν νὰ λάβωμεν τὸ πρᾶγμα μόνον ὑπὸ τὴν ἀστείαν του μορφήν, ἀλλὰ νὰ σκεφθῶμεν σοβαρῶς, πῶς θ' ἀπαλλαγῶμεν τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ περονοσπόρου.*

Ι. Π. Χρυσανθόπουλος.

ΠΕΡΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΨΩΡΙΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Ὁμολογῶ, ὅτι ἀγαπῶ πολὺ τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ ἐν γένει· διὰ τὰ βάτα ὅμως τοῦ προαυλίου τοῦ Ἐφηβείου Ἀβέρωφ αἰσθάνομαι κάτι ἐπὶ πλέον, αἰσθάνομαι στοργήν, διότι παρήχθησαν ἀπὸ σπόρον τὸν ὁποῖον συνέλεξεν ὁ ἐννενηκονταετὴς πατήρ μου, καὶ ἀνετράφησαν, καὶ περιεποιήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ προσφάτως ἀποθανόντος νεαροῦ ἀδελφοῦ μου Δημητρίου μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας μέχρι τῆς μεταφορᾶς καὶ φυτεύσεως αὐτῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῷ Ἐφηβείῳ.

Τὰ βάτα ταῦτα εἶνε πεφυτευμένα πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ τοῦ «Ἁγίου Πέτρου» καὶ ἵστανται ἐκεῖ, ὡσὰν πειθαρχικοὶ στρατιωτικοὶ σκοποί. Ἡ θέα των μοὶ ἐμπνέει συμπάθειαν καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι, ἐὰν ὡμίλουν θὰ μοὶ ἔλεγον, ὅτι ἐθελουσίως ἐφυλακίσθησαν, ὅπως παρέχωσι τὴν τερπνὴν συντροφιάν των, συντελοῦντα οὕτω, ἐν σμικρῷ, πρὸς ἐξευγένησιν τῆς ψυχῆς τῶν νεαρῶν τροφίμων τοῦ φιλανθρωπικοῦ τούτου Σωφρονιστηρίου, ὅπερ ἀνήγειρεν ἡ τοῦ Γεωργίου Ἀβέρωφ μεγάλη καρδία.

Τὰ δένδρα μου ταῦτα εἶνε ἔτι πολὺ μικρὰ καὶ δὲν δύναται ἡ σκιὰ τῆς κόμης των νὰ μὲ προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Δυστυχῶς, τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν ἀνέκοψεν ἐπὶ μικρὸν ἡ νόσος ψωρίασις ἀνήκουσα εἰς μικρὸν ἔντομον, ὅπερ ὑπήγετο εἰς τὸ εἶδος Lecanium hesperidum κατὰ διάγνωσιν τοῦ διακεκριμένου Ἰταλοῦ ἐντομολόγου καὶ διδασκάλου μου κ. Antonio Berlese, ἣν ἐγγράφως μοὶ διεβίβασε, κατόπιν ἐπιστολῆς μου πρὸς αὐτὸν μετ' ἀποστολῆς φύλλων προσβεβλημένων. Ἡ ἀπάντησις προήρχετο ἐκ τοῦ ἐργοστασίου τῆς Ἀνωτέρας Βασιλικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς τοῦ Portici, ἧς ὁ Berlese τυγχάνει καθηγητὴς τῆς γεωργικῆς Ἐντομολογίας, καὶ ἦτο ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. Gustavo Leonardi. Τοῦ ἐντόμου τούτου, δῆλα δὴ τῆς ψωριάσεως, κατὰ καλὴν τύχην ἀπηλλάγην ταχέως, μεταχειρισθεὶς ἀφέψημα καπνοῦ. Νεαρὸς κατάδικος διαταχθεὶς ἔτριψεν ἐπανειλημμένως διὰ πανίου βεβρεγμένου εἰς ἀφέψημα καπνοῦ πάντας τοὺς κλαδίσκους ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον ἐπικαθήσει τὰ ἔντομα τῆς ψώρας, ἄτινα οὕτω ἐξηφανίσθησαν. Ἡ μέθοδος αὕτη δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς μεγάλα ψωριόντα δένδρα.

Πρὸς καταπολέμησιν τῶν μικρῶν τούτων ἐντόμων τῆς ψωριάσεως, μετὰ ταχύτητος ἀπομυζώντων τοὺς χυμοὺς τῶν φυτῶν, καὶ τὰ ὁποῖα προσβάλλουσι πλεῖστα καρποφόρα δένδρα, πολλὰ μέσα ὑπεδείχθησαν οὐχὶ εὐτυχῶς πολὺ ἀποτελεσματικὰ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ, καθ' ὅσον περιβάλλονται ὑπὸ οὐσίας βαμβακώδους ἢ κηρώδους ἐν εἴδει ἀσπίδος *γελώνιον* κληθείσης.

Τὸ χελώνιον τοῦτο γενναίως προστατεύει κατὰ παντὸς ἐντομοκτόνου τὸ ὑπ' αὐτὸ εὑρισκόμενον ἔντομον. Οἱ ἐντομολόγοι συμβουλεύουν ἐπανειλημμένας ραντίσεις δι' ἀραιᾶς διαλύσεως φανικοῦ ὀξέος, σάπωνος, ποτάσσης καὶ πρὸ πάντων ἀφεψήματος καπνοῦ ἢ πετρελαίου ἠραιωμένου διὰ σάπωνος, ἐφαρμοζομένας κατὰ τὸν γεωπόνον κ. Π. Γ. Γεννάδιον κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον, Μάϊον, Ἰούνιον, Ὀκτώβριον καὶ Νοέμβριον.

Ἐσχάτως ὁ κ. A. Berlese προτείνει ἴδιον ἐντομοκτόνον κατὰ τῆς ψώρας ὀνομασθὲν Pitteleina, ὅπερ ἐν τῇ πράξει κατεδείχθη ἀποτελεσματικώτατον.

Διαλύομεν μίαν ὀκὰν πιττελείνης εἰς 100 ὀκ. ὕδατος καὶ δι' αὐτοῦ ραντίζομεν διὰ τῆς ἀντλίας τῶν κ. Angelo ed Armando del Taglia (Signa presso Firenze) κατὰ Ἰούνιον, Ἰούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον.

Περὶ τῆς ἀντλίας τοῦ Del Taglia δίδονται πληροφορίαι ἐν τῷ ἐκδοθέντι ὑπ' ἐμοῦ φυλλαδίῳ τὰ «Κοκκοειδῆ τῶν Ἑσπεριδοειδῶν», ὅπερ πωλεῖται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας».

Ἡ πιττελείνη πωλεῖται ἐν Padova παρὰ τῷ κ. A. Petrobelli καὶ ἐν Νεαπόλει παρὰ τῷ κ. Orfeo Orfei Corso Garibaldi ἀριθ. 55—56, ἀντὶ φράγκων χρυσῶν 2,85 τὰ 2 χιλιόγραμμα. Περιέχεται εἰς κιλινδρικὸν λευκοσιδηροῦν δοχεῖον καὶ εἶνε ὑγρὸν πυκνὸν μέλαν ἢ ὑπομέλαν, ἔχον ὀσμὴν σχεδὸν κατραμίου, διότι οὐσιωδῶς συνίσταται ἐξ ἐλαίου ὑπενθυμίζοντος τὸ κατράμιον.

Ἀλέξανδρος Ν. Γεωργακόπουλος
Γεωπόνος τοῦ Ἐφηβείου Ἀβέρωφ

* Συμφωνοῦμεν πληρέστατα μὲ τὴν γνώμην τοῦ φίλου συνεργάτου μας κ. Χρυσανθοπούλου διὰ τὴν ἀλλόκοτον γλῶσσαν τῶν περὶ τὴν «Τέχνην» ἀλλὰ δὲν εἴμεθα ποσῶς τῆς ἰδέας ὅτι, χάριν τῶν ἄνω κυρίων, πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ὅλως διόλου καὶ ἡ ποῦ καί που ἀναφαινομένη καὶ διαπλαττομένη γνησία δημοτικὴ γλῶσσα.

Τὸ κατωτέρω ποιημάτιον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἐθνομάρτυρος Πασχίδη, δημοσιεύομεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ὅσον οὔπω ἐκδιδομένου βιβλίου τῶν μαρτυρίων, ὅσα ὑπέστησαν χάριν τῆς Πατρίδος ὁ Πασχίδης καὶ ὁ λόγιος καθηγητὴς κ. Φιλιππίδης.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΠΑΣΧΙΔΗΝ

Τοῦ γένους τὴν ἀνάστασι, Πασχίδη ὠνειρεύθης,
καὶ ὡς ὁ Ρήγας εἰς δεσμὰ εὑρέθης ἐξυπνήσας
τὸ τῶν παθῶν ποτήριον ἀτάραχος ἐγεύθης
εἰς τὰ βασανιστήρια καὶ Σύ ἐγκαρτερήσας.

Κοιμήσου εἰς τὸ μνῆμά σου, τὸ μνῆμα τῆς ἐλπίδος·
θὰ σὲ ἐξυπνήσουν γρήγορα βρονταὶ καὶ τηλεβόλα
καὶ ἀνεγειρόμενος φαιδρός, ὡς μάρτυς τῆς πατρίδος,
θὰ ἴδῃς ἐκπληρούμενα τὰ ὄνειρά σου ὅλα.

Ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ καιρὸς τὴν γῆν νὰ ἐπανίδῃς,
τηρεῖ τὸ φῶς ἀκοίμητον τῆς ἱερᾶς ταφῆς σου
ὁ μαρτυρήσας μετὰ σοῦ, ὁ φίλος Φιλιππίδης,
ὡς φίλος ἐπιστήθιος καὶ συναγωνιστής σου.

Σ. Κ. Καρύδης.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Τὰ παιγνιόχαρτα

Τὰ χαρτιὰ λέγει ὁ Ἡρόδοτος εἰς τὴν Κλειὼ ἐφευρέθησαν εἰς τὴν Λυδίαν, διαρκούσης μεγάλης πείνης. Ὁ βασιλεὺς Ἄρτυς διαιρέσας τοὺς Λυδοὺς εἰς δύο κλάσεις, ἠνάγκασεν αὐτὰς ἡ μία νὰ παίζῃ νῆστυς ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἡ ἄλλη τὴν νύκτα, ἐπίσης νῆστυς, ὅπως οὕτω διασκεδάζηται ἡ ἀπελπιστικὴ θέσις των. Ὁ Ἀθήναιος ἐμπαίζει τὴν διήγησιν αὐτήν, ὁ δὲ Gepelin θεωρεῖ τοὺς Αἰγυπτίους ἐφευρέτας χαρτίων.

Οἱ Ρωμαῖοι δὲν ἐπέτρεπον ἄλλας διασκεδάσεις ἐκείνων τῆς ἐξασκήσεως τοῦ σώματος, μολονότι οἱ κῦβοι ἦσαν ἀρκούντως τοῦ συρμοῦ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ὀβιδίου. Ὁ Σενέκας λέγει ὅτι ὁ Αἰακὸς κατεδίκασεν εἰς τὸν Ἅδην τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον νὰ παίζῃ αἰωνίως τοὺς κύβους, διότι ζῶν ἦτο ἐμπαθὴς παίκτης τούτων. Ὁ Τάκιτος λέγει ὅτι οἱ Γερμανοὶ τοσοῦτον ἦσαν ἔκδοτοι εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, ὥστε ἔπαιζον τὰ κτήματά των καὶ τὴν ἐλευθερίαν των, ὑποτασσόμενοι ὡς δοῦλοι πρὸς τὸν κερδίσαντα· οἱ δὲ Κινέζοι ἔπαιζον τὰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας των εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον.

Τινὲς ἱστοριογράφοι τῶν χαρτίων διϊσχυρίζονται ὅτι τὰ χαρτία ἦσαν ἄγνωστα πρὸ τοῦ 1392, ἀλλ' εἶνε ἐσφαλμένοι, διότι ἡ Σύνοδος τοῦ Οὐόρτζεστερ τῷ 1200 ἀπαγορεύει αὐτὰ πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ διότι χειρόγραφον ἰταλικὸν τοῦ 1299 ὁμιλεῖ περὶ τῶν χαρτίων naibi. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἀπηγορεύθησαν τῷ 1387. Τὰ χαρτία ὑπῆρχον τῷ 1392 εἰς Γαλλίαν, διότι ἀναφέρονται εἰς τὸ μυθιστόρημα Ρενὰρ ὁ κιβδηλοποιός. Οἱ Γερμανοὶ ὑποστηρίζουσιν ὅτι τὰ χαρτία εὑρέθησαν τὸ 1300 εἰς Γερμανίαν, ὁ ἀββᾶς Rive βεβαιοῖ ὅτι εὑρέθησαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τὸν Νικόλαον Πεπῖνον, ὁ δὲ ἀββᾶς Longuerue εἰς τὴν Ἰταλίαν πολλὰ ἔτη πρίν. Ὥστε ἀγνοεῖται θετικῶς ὁ χρόνος τῆς ἐφευρέσεως τῶν παιγνιοχάρτων.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ Δάντης διήρχετο ἡμέραν τινὰ ἀπὸ μίαν ὁδὸν τῆς Φλωρεντίας, ὅτε ἀκούει ἄνθρωπον ἄδοντα ἐλεεινὰ τοὺς στίχους του. Ὀργισθεὶς μεταβαίνει εἰς τὸ μέρος ὅπου ἠκούετο ἡ φωνὴ καὶ εὑρίσκεται ἐντὸς σιδηρουργείου. Τότε ὡς μανιώδης ρίπτει χαμαὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τοῦ σιδηρουργοῦ· καὶ ἀφοῦ ἀπετελείωσε τὴν ἐργασίαν του, ὁ σιδηρουργὸς ἔκπληκτος τὸν ἐρωτᾷ :

— Διατί, κύριε, πετᾶς τὰ ἐργαλεῖά μου ;

— Διατί, ἀντερωτᾷ ὁ Δάντης μοῦ καταστρέφεις τοὺς στίχους μου ;

Προχθὲς εἰς ἓν καφενεῖον παρὰ τὴν Πλάκαν δύο κύριοι ἀνεγίνωσκον τὴν «Τέχνην». Ἄνθρωπος δὲ τοῦ λαοῦ καθήμενος εἰς τὸ πλησίον τραπέζιον ἀφοῦ τοὺς ἠκροάσθη ὀλίγον, ἐγείρεται καὶ ὀργίλως ἀποσπᾷ ἀπὸ τὰς χεῖράς των τὴν «Τέχνην» καὶ τὴν πετᾷ εἰς τὸν δρόμον.

— Διατί, κύριε, τὸν ἐρωτοῦν ἔκπληκτοι μᾶς πετᾷς τὸ περιοδικόν μας ;

— Γιατί, ἀδέλφια, μοῦ σκοτόνετε τὴ γλῶσσά μου ;

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθη ἐκ τῶν Καταστημάτων Κωνσταντινίδου ἡ «Μάγδα» ἔργον δραματικὸν τοῦ μεγάλου συγγραφέως Σούδερμαν κατὰ μετάφρασιν τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ κατόχου τῆς γερμανικῆς κ. Μιλτιάδου Ἀθηναίου. Ἡ γλῶσσα ἣν ὁ μεταφραστὴς μεταχειρίζεται εἶνε ὁμαλὴ καὶ γλαφυρὰ ἀντάξιος τοῦ πρωτοτύπου, ὁ μεταφράζων ὡς ὁ κ. Ἀθηναῖος δύναται βεβαίως νὰ καυχᾶται ὅτι πλουτίζει τὴν πτωχὴν μας δραματολογίαν.

Τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος» εὐγενῶς ἀνεδέχθησαν οἱ κάτωθι κύριοι.

Ἐν Χαλδίκι ὁ κ. Δημ. Λ. Στεφάνου.
Ἐν Ἄρτῃ οἱ ἀδελφοὶ Α. Καζαντζῆ.
Ἐν Ἀγχιάλῳ ὁ κ. Γεώργ. Τσακίρης.
Ἐν Βάρνῃ ὁ κ. Ε. Ξανθόπουλος.
Ἐν Γιουργέβῳ ὁ κ. Γεώργ. Φουρναράκης.
Ἐν Βουκουρεστίῳ ὁ κ. Εὐστ. Γ. Γαλάττης.
Ἐν Κωνστάντζᾳ ὁ κ. Νικ. Δημητρακάκης.
Ἐν Τούλτσᾳ ὁ κ. Γεώργ. Κοντόπουλος.
Ἐν Ὀδησσῷ ὁ κ. Ἀνδρ. Β. Κουμαριανός.
Ἐν Κορθίῳ Ἄνδρου ὁ κ. Δημ. Πανταζῆς.
Ἐν Τήνῳ ὁ κ. Ματθαῖος Μ. Ἀρκαλίδης
Ἐν Λαρίσσῃ ὁ κ. Δημ. Κρεμέζης.

Τυπογραφεῖον «Νομικῆς»